

การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มปลวกแดง
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1
THE PARTICIPATION OF TEACHERS IN SCHOOL
ADMINISTRATION OF SCHOOLS IN PLUAK DANG GROUP
UNDER RAYONG PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1

¹จริยา ธรรมจักร, ²จุฑารัตน์ นรินทร์

¹Chariya Thammajuk, ²Jutharat Nirundorn

¹นักศึกษาลัทธิศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

²อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

¹Master of Educational Program in Educational Administration, Faculty of Education, Bangkokthonburi University.

²Lecturers of, Faculty of Education, Bangkokthonburi University.

*ผู้นิพนธ์หลัก E-mail: thammajuk228@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 และ (2) เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 จำแนกอายุ และระดับการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณโดยการสำรวจ การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 จำนวน 167 คน กลุ่มตัวอย่างสุ่มโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย จำนวน 118 คน ใช้วิธีการ วิจัยดำเนินการวิจัยมี 4 ขั้นตอน ได้แก่ (1) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (2) สร้างเครื่องมือ (3) เก็บรวบรวมข้อมูล และ (4) วิเคราะห์ข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที

ผลการวิจัย พบว่า (1) การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านบริหารวิชาการ และด้านบริหารทั่วไปอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการบริหารงานงบประมาณ และด้านการบริหารงานบุคคล อยู่ในระดับปานกลาง (2) ผลการเปรียบเทียบครูที่มีอายุ และระดับการศึกษาต่อการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วม, ครู, การบริหารสถานศึกษาโรงเรียนในกลุ่มปลวกแดง, สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1

ABSTRACT

The objectives of this research were: (1) to study the participation of teachers in school administration of schools Pluak Dang Group Under Rayong Primary Educational Service Area Office 1; and (2) to compare the participation of teachers in school administration of schools Plulk Dang Group Under Rayong Primary Educational Service Area Office 1, classified by age and educational level.

Research methodology was a survey research. The population, included 167 teachers of schools Pluak Dang Group Under Rayong Primary Educational Service Area Office 1. The sample was randomized by simple random technique, totaling 118 teachers. The research method consisted of 4 steps as follows: (1) studying research problems; (2) research design; (3) data collection and analysis; and (4) research report writing. The instrument used for data collection was a 5-point rating scale questionnaire. The statistics used for the data analysis were frequency, percentage, mean, Standard Deviation and t-test.

The result of research were found: (1) participation of teachers in school administration of schools Pluak Dang Group Under Rayong Primary Educational Service Area Office 1, the overall were at moderate level. When consider each aspect, it was found that Academic administration and general administration were at high levels, budget administration and personal administration was at moderate level, and (2) comparison of the participation of teachers in school administration of schools Pluak Dang Group Under Rayong Primary Educational Service Area Office 1, classified by age and education level in, the overall and aspects were not significance

---

Keywords: Participation, Teachers, The educational administration of School in Pluak Daeng Group, Under Rayong Primary Educational Service Area Office 1

บทนำ

การศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของสังคมไทยที่มีความเกี่ยวข้องผูกพันมาช้านานและไม่สามารถแยกออกจากกันได้ นับแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน การศึกษานับวันจะมีความสำคัญมากยิ่งขึ้นกับการดำรงชีวิตของผู้คนในสังคมทุกครุ และเพื่อให้การศึกษาของครุมีความเจริญก้าวหน้าทันต่อความเจริญของสิ่งอื่น ๆ ครุจึงต้องมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอย่างจริงจัง ดังนั้นแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (2545 – 2549) จึงได้กำหนด ถึงการมีส่วนร่วม ของครุในการจัดการศึกษาไว้ว่า “ส่งเสริมให้ครุมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาทุกระดับมากขึ้นโดยกระจายอำนาจทางการศึกษาในครุสามารถกำหนดรายละเอียดของหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพความพร้อมและความต้องการของท้องถิ่นภายใต้การกำหนดโครงสร้างและมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของหน่วยงานของรัฐอย่างเป็นระบบ “การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของครุนั้นย่อมส่งผลดีแก่สมาชิกในสังคมนั้นๆ กล่าวคือ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเป็นเรื่องของความเกี่ยวข้องทางด้านจิตใจและความรู้สึกนึกคิดของสมาชิกของครุ ที่มีต่อกิจกรรมที่กระทำและเป็นแรงกระตุ้นที่ช่วยทำให้มีความสำเร็จโดยการเข้าไปมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องช่วยเหลือ และร่วมรับผิดชอบ (Davis and Newstrom, 1989 : 232)

ดังนั้นผู้วิจัย จึงมีความเห็นว่ากฎหมายได้ให้สิทธิแก่ครูในการมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาซึ่งเป็นแนวทางหนึ่งที่จะทำให้การจัดการศึกษามุ่งบรรลุตามจุดมุ่งหมาย จึงมีความสนใจที่จะพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ส่งผลให้การศึกษาของโรงเรียนในเขตตำบลมาบียงพร อำเภอปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 มีคุณภาพได้มาตรฐานตามเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายในและภายนอกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 จำแนกอายุ และระดับการศึกษา

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาค้นคว้านี้ มุ่งศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มปลวกแดง สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ตามขอบข่ายงานการบริหารสถานศึกษาทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และ ด้านการบริหารงานทั่วไป

ประชากร

ได้แก่ ครูในโรงเรียนกลุ่มปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ปีการศึกษา 2561 จำนวนทั้งหมด 167 คน จาก 17 โรงเรียน

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรต้น ได้แก่ 1) อายุ 2) ระดับการศึกษา

ตัวแปรตาม ได้แก่ การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่

- 1) ด้านการบริหารงานวิชาการ
- 2) ด้านการบริหารงานงบประมาณ
- 3) ด้านการบริหารงานบุคคล
- 4) ด้านการบริหารงานทั่วไป

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 โดยมีขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

3. นำแบบสอบถามที่ ปรับปรุงแล้ว เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่านประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา และครู เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) โดยให้เกณฑ์ในการตรวจพิจารณาข้อคำถาม (บุญมี พนธไทย, 2545, น. 171) ดังนี้

คะแนน +1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นวัดตรงกับนิยามศัพท์

คะแนน 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นวัดตรงกับนิยามศัพท์

คะแนน -1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นวัดไม่ตรงกับนิยามศัพท์

แล้วนำผลการตรวจสอบมาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับ นิยามศัพท์ (Index of Item Objective Congruence : IOC) โดยใช้สูตรของ Rovinelli & hambleton (1997, อ้างถึงใน สมชาย วรกิจเกษมสกุล, 2554, น.269) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง ของข้อคำถามแต่ละข้อมีค่าเท่ากับ 0.67 – 1.00

4. นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำเสนอต่อ อาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง

5. นำแบบสอบถามที่ทำการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (try Out) กับกลุ่มครูที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยใช้สูตรการหา ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของ Cronbach (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, น :99) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.97

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร ส่งถึงผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลทนาพรวิทยา เพื่อขอความอนุเคราะห์ออกหนังสือขอความร่วมมือไปยังผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดให้ครูในสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามส่งให้ครูประจำชั้นแต่ละห้อง เพื่อแจกจ่ายไปยังผู้ปกครองตามเป้าหมายและกำหนดวันรับแบบสอบถามคืนโดยส่งแบบสอบถามคืนมาถึงผู้วิจัย ภายใน 1 สัปดาห์

3. กรณีไม่ได้รับแบบสอบถามคืนภายในเวลาที่กำหนด ผู้วิจัยจะติดตามด้วยตนเองเพื่อให้ได้แบบสอบถามคืนทั้งหมด

4. ผลปรากฏว่าแบบสอบถามจำนวน 118 ฉบับ สามารถเก็บรวบรวมมาได้จำนวน 118 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยรวบรวมแบบสอบถาม และตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามวิเคราะห์ ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยดำเนินการดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม และคัดเลือกเอาเฉพาะแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์

2. แบบสอบถามตอนที่ 1 เป็นสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามทำการวิเคราะห์โดยวิธีหาค่าความถี่และร้อยละ

3. แบบสอบถามตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ทำการวิเคราะห์ โดยวิธีการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยแปลผล 5 ระดับดังนี้ (รัตนะ บัวสนธิ, 2540, น.188)

คะแนนเฉลี่ย	ระดับการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา
4.50 – 5.00	มากที่สุด
3.50 – 4.49	มาก
2.50 – 3.49	ปานกลาง
1.50 – 2.49	น้อย
1.00 – 1.49	น้อยที่สุด

ในส่วนของระดับการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยะเวลาของ เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษา ประสพการณ์ทำงาน ทำการวิเคราะห์โดยการทดสอบที กรณีกกลุ่มอิสระจากกัน (t-test independent) และทำการวิเคราะห์ด้วยความแปรปรวนทางเดียว (One - way Analysis of Variance: ANOVA) โดย ทดสอบค่าที (T- test)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติพื้นฐาน โดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่

1. ค่าความถี่ (Frequency)
2. ค่าร้อยละ (Percentage)
3. ค่าเฉลี่ย (Mean)
4. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
5. การทดสอบที (t- test Independent) เป็นสถิติที่ใช้เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ระหว่างกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่มที่เป็นอิสระจากกัน คือ อายุ และระดับการศึกษา

ผลของการวิจัย

การศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยะเวลาของ เขต 1 สรุปและเสนอผลการศึกษาดังนี้

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ครูที่มีอายุไม่เกิน 35 ปี และ ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี

2. การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยะเวลาของ เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ด้านการบริหารวิชาการ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการบริหารงานทั่วไปและด้านการบริหารงานงบประมาณ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ด้านการบริหารงานบุคคล

2.1 การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยะเวลาของ เขต 1 ด้านการบริหารวิชาการ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา, ครูมีส่วนร่วมในการพัฒนาให้มีแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา, ครูมีส่วนร่วมในการนิเทศการศึกษาของสถานศึกษา รองลงมาคือ ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนงานด้านวิชาการของสถานศึกษา, ครูมีส่วนร่วมในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของสถานศึกษา และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ครูมีส่วนร่วมในการพัฒนาสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของสถานศึกษา

2.2 การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยะเวลาของ เขต 1 ด้านการบริหารงานงบประมาณในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าครูมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงบประมาณและค่าข้อตั้งงบประมาณของสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ รองลงมาคือ ครูมีส่วนร่วมในการจัดจำหน่ายพัสดุของสถานศึกษา และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ครูมีส่วนร่วมในการอนุมัติการใช้จ่ายงบประมาณที่ได้รับจัดสรรของสถานศึกษา

2.3 การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยะเวลาของ เขต 1 ด้านการบริหารงานบุคคล ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ

พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูมีส่วนร่วมในการส่งเสริมและยกย่องเชิดชูเกียรติของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาของสถานศึกษา รองลงมาคือ ครูมีส่วนร่วมในการสรรหาและบรรจุแต่งตั้งของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาของสถานศึกษาโรงเรียน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ครูมีส่วนร่วมในการจัดสรรอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาของสถานศึกษา

2.4 การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 ด้านการบริหารงานทั่วไป ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูมีส่วนร่วมในการส่งเสริม สนับสนุนและประสานการจัดการศึกษาขององค์กรหน่วยงานและสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษาให้กับสถานศึกษา รองลงมาคือ ครูมีส่วนร่วมในการรับนักเรียนของสถานศึกษา และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ครูมีส่วนร่วมในการประสานงานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษาของสถานศึกษา

3. สรุปผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 ผลการเปรียบเทียบครูที่มีอายุและระดับการศึกษาที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษาโดยภาพรวมและรายด้าน มีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

จากการศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 มีประเด็นหลักสำคัญที่นำมาพิจารณา ดังต่อไปนี้

1. การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา ด้านการบริหารงานวิชาการ กับด้านการบริหารงานทั่วไป อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการบริหารงานงบประมาณ และด้านการบริหารงานบุคคล อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มีเจตนามุ่งเน้นการจัดการศึกษาแบบกระจายอำนาจตามเจตนาของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยในกรอบภารกิจทั้ง 4 ด้าน ไปยังสถานศึกษาโดยตรง สถานศึกษาต้องดำเนินการปรับปรุงระบบบริหารให้มีเอกภาพด้านนโยบายและมาตรฐานการศึกษา รวมทั้งกระจายอำนาจไปสู่ ท้องถิ่น ให้สถานศึกษาคล่องตัวในการบริหารจัดการ สถานศึกษาต้องมีการบริหารจัดการอย่าง ต่อเนื่อง และเป็นระบบ เริ่มจากการกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ มาตรฐานการศึกษาอย่างชัดเจนจน เหมาะสม มีการบริหารจัดการอย่างต่อเนื่อง (กรมวิชาการ: 2545, : 1) หรืออาจจะมีสาเหตุมาจาก ปัจจุบันได้มีการปฏิรูปการศึกษา มีการเปลี่ยนแปลงระบบการจัดการศึกษา การจัดการเรียนการสอน ของครู และการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ได้มีการจัดการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน เปิดโอกาสให้ครูที่มีส่วนร่วมเข้ามามีบทบาทในการจัดการศึกษามากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นาฎพมล คุณเผือก (2555, :12) ได้กล่าวถึงการบริหารแบบมีส่วนร่วม คือ การที่ผู้บริหาร สถานศึกษา ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาได้มีส่วนเกี่ยวข้องในกระบวนการตัดสินใจเกี่ยวกับเรื่องที่มีหน้าที่รับผิดชอบ วิธีการดำเนินการที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานตามแผนงานโครงการ โดยการร่วมมือ หรือสนับสนุนด้านทรัพยากร การได้รับผลประโยชน์ การทำหน้าที่ในการประเมินผล การดำเนินงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ รัชพงศ์ มีแก้ว (2557, :63) ได้ศึกษาการบริหารแบบมี ส่วนร่วมของโรงเรียนในกลุ่มลำเหย อำเภอดอนตูม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในกลุ่มลำเหย อำเภอดอนตูม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐรญา พวงจันทร์ (2552, :85) ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมของครูใน การ

บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานทั้ง 4 ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ งานวิจัยของ อธิภาพ ทิบุญมี (2555, :100) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ผลการวิจัยพบว่าการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระยอง เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง

2. ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระยอง เขต 1 กับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา ผู้วิจัยมีประเด็นอภิปราย ดังนี้

2.1 ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระยอง เขต 1 กับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ พบว่าไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาพบว่าโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน เนื่องจาก ครูในโรงเรียนกลุ่มปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระยอง เขต 1 ที่มีอายุไม่เกิน 35 ปี ต่างก็ตระหนักถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา ถึงแม้ว่าจะมีความแตกต่างกันในเรื่องอายุก็ตาม แต่ก็ต้องมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาอย่างเต็มกำลังความสามารถและศักยภาพแต่ในกรณีของด้านการบริหารทั่วไป สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภาวณี ขุนศรี (2557,:60) ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมของครูในการบริหาร โรงเรียน สังกัดเขตเทศบาลนครยะลา ผลการวิจัยพบว่า ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน สังกัดเขตเทศบาลนครยะลาไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ มนต์รี แก้วสำโรง (2553,:64) ได้ศึกษา การบริหารการมีส่วนร่วมในเขตพื้นที่อำเภอประทาย จังหวัดนครราชสีมา ได้ศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหาร โรงเรียนในเขตอำเภอประทายในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ญัฐรญา พวงจันทร์ (2552, :87) ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกันมี ส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ตามการบริหารงาน 4 ด้าน ได้แก่ งานวิชาการ งานการบริหารงานบุคคล งานงบประมาณ และงานบริหารงานทั่วไปในภาพรวมไม่แตกต่างกัน

2.2 ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระยอง เขต 1 กับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่ามีความไม่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าระดับการศึกษายัง เป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา ระดับการศึกษาส่งผลต่อการกระจายงานในการบริหารสถานศึกษา

สอดคล้องกับงานการวิจัยของ ภาวณี ขุนศรี (2557, :59) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของครู ในการบริหารโรงเรียน สังกัดเขตเทศบาลนครระยอง ผลการวิจัยพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารโรงเรียน สังกัดเขตเทศบาลนครระยอง โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการบริหารงานวิชาการ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาด้านการบริหารงานทั่วไป ด้านการบริหารงานงบประมาณ ตามลำดับ และด้านการบริหารงานบุคคล มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ปัญหาในการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานโรงเรียน สังกัดเขตเทศบาลนครระยอง ทั้ง 4 ด้าน พบว่า ขาดการมีส่วนร่วม ในด้านการบริหารงานบุคคล ที่เกี่ยวกับการวิเคราะห์ภาระงานและอัตรากำลังครูของโรงเรียน และด้านการบริหารงานงบประมาณ ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบข้อมูลการใช้งบประมาณและไม่ได้รับ เลือกลงเป็นคณะกรรมการตรวจสอบการใช้งบประมาณ นอกจากนี้ด้านการบริหารงานทั่วไป พบว่า ขาดความหลากหลายในการวางแผนและพัฒนา ระบบข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียน การประสานงาน เครือข่าย และการจัดการศึกษา ข้อเสนอแนะในการมีส่วนร่วม

ของครูในการบริหารงานโรงเรียน สังกัดเขตเทศบาลนครระยอง ทั้ง 4 ด้าน มีดังนี้ (1) ควรมีการวางแผนร่วมกันเกี่ยวกับการวิเคราะห์ ภาระงานและอัตรากำลังครู (2) ควรเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการบริหารการเงินงบประมาณของโรงเรียน และแต่งตั้งคณะครูเป็นคณะกรรมการตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณ (3) ควรส่งเสริมให้ครูมีการวางแผนและพัฒนาาระบบข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียน (4) ครูควรได้รับโอกาสในการ ประสานงานเครือข่ายสำหรับการจัดการศึกษาอันหลากหลาย ญัฐวดี ทรัพย์ธนาศิริ และคณะ (2556) ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า 1) ทุกด้านอยู่ใน ระดับมาก โดยด้านการบริหารงบประมาณ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดตามความคิดเห็นของครู 2) ข้อเสนอแนะ ในการบริหารโรงเรียนเรียงตามลำดับ 5 อันดับแรก ได้แก่ 1 ควรเปิดโอกาสให้ครูได้มีส่วนร่วมในการบริหารงานงาน พิจารณาตัดสินใจในการวางแผนการจัดสรรงบประมาณ 2 ควรเปิดโอกาสให้ครูได้มีส่วนร่วมในการติดตาม ตรวจสอบวางแผนการเงินให้ถูกต้องตามระเบียบ 3 ควรให้ครูมีส่วนร่วมใน การกำหนดนโยบาย/แผนงาน/โครงการของฝ่ายบริหารงบประมาณ 4 ควรให้ครูมีส่วนร่วมในการ นิเทศ ติดตามและประเมินผลงานของฝ่ายบริหารงบประมาณ 5 ควรให้ครูมีส่วนร่วมในการให้ความ เห็นชอบเกี่ยวกับงบประมาณของโครงการต่างๆการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารโรงเรียนโดยรวมและรายด้านการบริหารงานทั่วไปแตกต่างกัน ส่วนด้านอื่นๆไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการ บริหารงานด้านการบริหารงานงบประมาณ และด้านการบริหารงานบุคคลให้มากขึ้นเพราะเป็นสิ่ง ที่ สร้างขวัญและกำลังใจในการทำงาน ด้านการบริหารงานงบประมาณ ควรเปิดโอกาสให้ครูและ บุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาทั้งหมดมีส่วนร่วมในการจัดสรรงบประมาณในแต่ละโครงการ และให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีส่วนร่วมในการตรวจสอบติดตามการดำเนินการเบิกจ่าย งบประมาณอย่างชัดเจนและโปร่งใส ด้านการบริหารงานบุคคล ควรจัดสรรอัตรากำลังให้ตรงตาม สาขาวิชาที่สถานศึกษาขาดแคลน เปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีส่วนร่วมในการ ประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างเป็นธรรม และให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีส่วนร่วมในการ ดำเนินการเกี่ยวกับการเลื่อนขั้นเงินเดือนตามความเหมาะสมและเที่ยงธรรม

ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษาในเทศก์ นักวิชาการและครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ควรนำข้อมูลที่ได้นำไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุง พัฒนา และส่งเสริมการบริหารสถานศึกษา เพื่อสร้างความสามัคคีในองค์กร เปิดโอกาสให้ครูเข้ามามีบทบาทในการพิจารณาแก้ปัญหาและตัดสินใจ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการบริหารแบบมีส่วนร่วมอันส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

เอกสารอ้างอิง

กรมวิชาการ. (2545). *เอกสารประกอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 แนวทางการจัดทำหลักสูตร*.

สถานศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2540). *รัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540*. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา

_____. (2550). *แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้คณะกรรมการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาตามกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการ*

จัดการศึกษา พ.ศ.2550. กรุงเทพมหานคร : ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด.

- ถวิล เกษสุพรรณ. (2552). **การศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษอุบลราชธานี เขต 5.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ อุบลราชธานี, อุบลราชธานี.
- ภัชราภรณ์ ชุ่มเชื้อ. (2556). **การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารโรงเรียนศูนย์เครือข่ายกัลปพฤกษ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2.** หลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ, กรุงเทพมหานคร.
- รัตนา อยู่หนูช. (2552). **การมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของครูโรงเรียนเอกชน ในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา โครงการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี, กรุงเทพมหานคร.
- รมย์นลิน บุญมา. (2557). **อิทธิพลของการบริหารแบบมีส่วนร่วมต่อองค์การแห่งการเรียนรู้.** วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจ มหาบัณฑิต สาขาบริหารธุรกิจบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพมหานคร.
- หยวด ปันใจ. (2557). **การบริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ในอำเภอเกาะคา.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ ลำปาง, ลำปาง
- อัศวิน ตีมานนท์. (2553). **สภาพปัญหาการบริหารโรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของชุมชนตามทัศนะของครู โรงเรียนพุทธไธสง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32.** วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ, กรุงเทพมหานคร.
- อนงค์ องอาจ. (2557). **ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับประสิทธิผลของ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2.** วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, กรุงเทพมหานคร.
- อุทัยบุญประเสริฐและจิราภรณ์ จันทร์สุพรรณ. (2544). **รายงานการวิจัยเรื่องภารกิจโครงสร้างอัตรากำลังของสถานศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ.2542.** กรุงเทพมหานคร:สำนักงานกฤษฎีกา